

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного компонента

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ,
ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

підготовки здобувачів

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Силабус нормативного компонента «Управління проектами в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», за освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Розробник Павлова О.М., д.е.н., завідувач кафедри економіки і торгівлі, професор

Силабус погоджено:
Гарант ОНП
Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Олена ПАВЛОВА

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри
економіки і торгівлі

Олена ПАВЛОВА

I. Опис нормативного компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 076 «Підприємництво та торгівля», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». третій (освітньо- науковий) рівень вищої освіти	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 180/6		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 3
		Лекції 44 год.
		Практичні (семінарські) 22 год.
		Самостійна робота 102 год.
		Консультації 12 год.
Мова навчання	Українська	
	Форма контролю: екзамен	

II. Інформація про викладача

ППП - Павлова Олена Миколаївна

Науковий ступінь - д. е. н.

Наукове звання - професор,

Посада - завідувач кафедри економіки і торгівлі, професор

Контактна інформація – +80985038484, E-mail: pavlova.olena@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Управління проектами в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності — це прикладна дисципліна, що вивчає методологію планування, реалізації та моніторингу бізнес-ініціатив із урахуванням принципів соціальної відповідальності та сталого розвитку. Курс аналізує, як проектна діяльність у сферах ритейлу та біржових операцій впливає на соціальну інфраструктуру, та як соціальні запити суспільства формують вимоги до сучасного бізнесу, забезпечуючи його життєздатність або спричиняючи стагнацію в умовах динамічного ринкового середовища.

Об'єктом освітньої компоненти є процеси ініціації та управління інноваційними, комерційними та соціально-орієнтованими проектами суб'єктів підприємництва, торговельних мереж та біржових структур у контексті сучасного соціального підприємництва.

Предметом освітньої компоненти є система знань про методи, моделі та інструментарій управління проектами, спрямованими на створення соціальної цінності, забезпечення етичного підприємництва та стійкості бізнесу в умовах воєнного та післявоєнного часу. Особлива увага приділяється нормативно-правовому забезпеченню проектної діяльності, стандартам соціальної звітності (ESG), а також механізмам залучення інвестицій через біржові інструменти для реалізації соціально значущих ініціатив.

Пререквізити: ОК Академічна доброчесність та наукова етика. **Постреквізити:** ОК Застосування інноваційних методів дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

2. Мета і завдання освітнього компонента – формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо розробки та реалізації бізнес-проектів із урахуванням нормативно-правового забезпечення соціальної відповідальності, впровадження соціальних стандартів у проектну діяльність суб'єктів торгівлі та біржового сектору, формування стратегій соціального забезпечення персоналу в межах проектних

команд підприємств різного масштабу в умовах ринкової економіки, розкриття методів управління соціальними інвестиціями, організації інклюзивних проектів для залучення соціально вразливих верств населення (осіб з інвалідністю, безробітних, внутрішньо переміщених осіб) до підприємницької діяльності, а також застосування інструментів соціального страхування як фактору підвищення інвестиційної привабливості та стійкості бізнесу в умовах воєнного часу.

3. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального б культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК05. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології (інформаційні системи, хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), прилади та обладнання (в тому числі комп'ютерна техніка, апаратно-програмне забезпечення), необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи формування та реалізації соціальної економіки						

Тема 1. Концептуальні засади управління проєктами в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	27	5	1	20	1	О 4
Тема 2. Методологія управління проєктами в комерційному секторі	22	5	1	15	1	О 4
Тема 3. Ініціація та концептуалізація бізнес-проєктів в Україні	18	5	2	10	1	О 4
Тема 4. Планування обсягу та змісту проєктів у ритейлі	18	5	2	10	1	О 4
Тема 5. Бюджетування та фінансове управління проєктами	17	2	4	10	1	О 4
Разом за модулем 1	102	22	10	65	5	16 балів
Змістовий модуль 2. Соціальна економіка та робота підприємницьких структур						
Тема 6. Управління ризиками в міжнародній торгівлі та на біржах	12	5	1	5	1	О 1, С3 2
Тема 7. Проєктне управління якістю в торговельних мережах	13	5	1	6	1	О 1, С3 2
Тема 8. Комунікації та людські ресурси в проєктній команді	13	5	2	6	1	О 1, С3 2
Тема 9. Управління закупівлями та контрактами	9	2	2	5	1	О 1, С3 2
Тема 10. Моніторинг, контроль та завершення проєкту	11	2	2	6	1	О 2 , С3 2
Тема 11. Цифрова трансформація та ІТ-інструменти в управлінні проєктами	8	1	2	4	1	О 2 , С3 2
Тема 12. Управління портфелями та програмами проєктів у сучасному підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	10	2	2	5	1	О 2 , С3 2
Разом за модулем 2	78	22	12	37	7	24 бали
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60 балів
Всього годин / Балів	180	44	22	102	12	100 балів

Методи контролю: О – опитування, С3 – ситуаційні завдання

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи здобувач вищої освіти, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури товарного ринку, управління діяльністю підприємства в галузі просування, зберігання та продажу товарів і послуг, забезпечення потреб споживачів.

Для виконання роботи здобувач вищої освіти обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Визначення проекту та його ключові відмінності від операційної діяльності в ритейлі.
2. Життєвий цикл проекту: особливості фаз для підприємств торгівлі.
3. Роль та компетенції менеджера проекту в умовах цифрової трансформації бізнесу.
4. Аналіз зацікавлених сторін (стейкхолдерів) у проектах біржової діяльності.
5. Розробка Статуту проекту: структура та значення для суб'єктів підприємництва.
6. Критерії успіху та обмеження проекту (залізний трикутник менеджменту).
7. Оцінка доцільності проекту: розробка та обґрунтування бізнес-кейсу.
8. Метод ієрархічної структури робіт (WBS) як інструмент планування торговельних мереж.
9. Управління змістом проекту: процедури контролю відхилень.
10. Методи сіткового планування: використання діаграми Ганта в комерційних проектах.
11. Визначення критичного шляху проекту (CPM) та його значення для термінів виконання.
12. Ресурсне планування: управління матеріальними та людськими ресурсами в торгівлі.
13. Методи оцінки тривалості робіт: експертні оцінки та метод PERT.
14. Бюджетування проекту: методи «знизу-вгору» та «зверху-вниз».
15. Управління грошовими потоками (Cash Flow) інвестиційного проекту.
16. Класифікація фінансових та ринкових ризиків у біржовій діяльності.
17. Методи якісного та кількісного аналізу ризиків (матриця ймовірностей та наслідків).
18. Стратегії реагування на ризики в проектах міжнародної торгівлі.
19. Резервування коштів на непередбачувані обставини: управлінський та технічний резерви.
20. Управління якістю проекту: стандарти обслуговування в торговельних точках.
21. Матриця розподілу відповідальності (RACI) в проектній команді.
22. Система комунікацій у проекті: канали та методи взаємодії з партнерами.
23. Метод освоєного обсягу (Earned Value Analysis) для моніторингу прогресу.
24. Управління змінами в проекті: процедура схвалення та впровадження.
25. Роль ERP та CRM-систем у моніторингу проектної діяльності підприємств.
26. Особливості управління закупівельними проектами та вибір постачальників.
27. Порівняння Waterfall та Agile: коли варто обирати гнучкі підходи в торгівлі?
28. Специфіка управління проектами в умовах воєнного стану: забезпечення стійкості.
29. Біржові інструменти фінансування проектів (облігації, залучення капіталу).
30. Управління портфелем проектів торговельної компанії.
31. Етика та соціальна відповідальність у проектному менеджменті.
32. Використання штучного інтелекту для прогнозування результатів бізнес-проектів.
33. Процедура завершення проекту: архівування знань та постпроектний аудит.
34. Конфлікт-менеджмент у проектних командах суб'єктів підприємництва.
35. Правові аспекти контрактного управління в проектній діяльності на біржах.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Під час вивчення освітнього компонента аспірант відвідує лекції та практичні заняття, виконує самостійну роботу і отримує консультації. На лекціях заохочується інтерактивна уч-

асть аспіранта в обговоренні актуальних тем. На практичних заняттях аспірант бере активну участь в дискусії, виконує практичні завдання самостійно та в малих групах, а також виконує письмові завдання. Усі практичні заняття потребують ретельної самостійної підготовки із використанням рекомендованої літератури, а також додаткових інформаційних джерел. Практичні заняття передбачають практику в говорінні, читанні, письмі, аудіюванні та перекладі. Аспірант отримує оцінку на кожному занятті за кожне виконане завдання (згідно із силабусом).

Політика щодо академічної доброчесності.

Обов'язковим є дотримання аспірантами принципів академічної доброчесності, що включають: самостійне виконання всіх видів робіт і завдань, передбачених силабусом; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки. У разі виявлення випадків академічної недоброчесності завдання не оцінюється й аспірант отримує нове завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Для отримання мінімальної позитивної оцінки з компонента необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожну тему. У разі несвоєчасного виконання робіт кількість набраних балів знижується на 20%. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі за поважних причин (лікарняний, академічна мобільність). У випадку відсутності поважних причин кількість набраних балів знижується на 20%. Пропущені заняття відпрацьовуються аспірантом згідно з погодженим з викладачем індивідуальним графіком у разі недостатньої кількості балів для отримання мінімальної позитивної оцінки з освітнього компонента.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспит у повинні бути визначені у силабусі. Складання іспиту передбачає отримання підсумкової оцінки, яка є сумою поточних балів та підсумкового контролю. Якщо протягом семестру здобувач набрав 75 і більше балів, він може отримати іспит не складаючи його.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити свій результат здобувач складає іспит, на якому враховуються поточні та отримані на іспиті бали.

Перелік питань на екзамен

1. Чим проєкт відрізняється від бізнес-процесу?
2. Назвіть три ключові обмеження будь-якого проєкту.
3. Що таке «Статут проєкту» і хто його підписує?
4. Яка головна роль інвестора в біржовому проєкті?
5. Назвіть основні фази життєвого циклу торговельного проєкту.
6. Хто такий стейкхолдер проєкту і чому він важливий?
7. Що таке «нульова фаза» проєкту в підприємстві?
8. Які критерії SMART застосовують до цілей проєкту?
9. Чим відрізняється бізнес-ціль від технічної цілі?
10. Що таке «портфель проєктів» торговельної компанії?
11. Навіщо потрібна ієрархічна структура робіт (WBS)?
12. Що таке «пакет робіт» у плануванні?
13. Яка різниця між діаграмою Ганта та сітковим графіком?
14. Що показує «критичний шлях» проєкту?
15. Як розрахувати часовий резерв окремої роботи?
16. Що таке «віхи» (milestones) проєкту?
17. Як планувати закупівлі для відкриття нового магазину?

18. Що таке декомпозиція робіт у проектному менеджменті?
19. Навіщо потрібна матриця відповідальності RACI?
20. Які ресурси проекту вважаються обмеженими в ритейлі?
21. Що таке бюджет проекту і як він формується?
22. Чим відрізняються прямі витрати від непрямих у проекті?
23. Що таке точка безбитковості бізнес-проекту?
24. Як розрахувати термін окупності (PP) проекту?
25. Що таке внутрішня норма рентабельності (IRR)?
26. Навіщо в бюджеті закладають управлінський резерв?
27. Як оцінити вартість ресурсів для біржового стартапу?
28. Що таке фінансова стійкість проекту?
29. Як інфляція впливає на бюджет тривалого проекту?
30. Яка роль кошторису у торговельному проекті?
31. Що таке «реєстр ризиків» проекту?
32. Як працює стратегія «уникнення ризику»?
33. Що таке «передача ризику» в логістичних проектах?
34. Як оцінити ймовірність ризику на фондовому ринку?
35. Що таке контроль якості результатів проекту?
36. Чим відрізняється забезпечення якості від контролю якості?
37. Як реагувати на непередбачувані ризики (Force Majeure)?
38. Що таке аудит проекту і коли він проводиться?
39. Які інструменти візуалізації ризиків ви знаєте?
40. Як впливає людський фактор на ризики проекту?
41. Які функції виконує Проектний офіс (PMO)?
42. Що таке Agile-маніфест у контексті бізнес-проектів?
43. Хто такий Scrum-майстер у проектній команді?
44. Як працює метод «освоєного обсягу» (EVA)?
45. Навіщо потрібні щоденні наради (Daily Stand-ups)?
46. Що таке «інформаційний простір» проекту?
47. Як правильно завершити проект і розпустити команду?
48. Що таке «уроки проекту» (Lessons Learned)?
49. Які програми (ПЗ) використовують для управління проектами?
50. Як оцінити задоволеність клієнта після завершення проекту?

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бушуєв С. Д., Бушуєв Д. А. Управління проектами: Основи професійних знань та система оцінки компетенцій проектних менеджерів (National Competence Baseline, NCB

UA Version 4.0). Київ : Саміздат, 2017. 208 с.

2. Гобел Р. Д. Проектний менеджмент : посібник. Київ : Основи, 2019. 224 с.
3. Кобиляк О. В. Управління проектами в ритейлі: особливості та стратегії впровадження. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1245>.
4. Мазур І. І., Шапіро В. Д., Ольдерогге Г. В. Управління проектами : навч. посіб. для студ. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 960 с.
5. Павлова О., Басараб В., Новосад Д., Шабала О. Упровадження соціальних та екологічних інновацій міст Західної України. Галицький економічний вісник. 2021. Том 71. № 4. С. 43-49. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.04.04
6. Павлов К. В., Лялюк А. М., Павлова О. М., Данилюк Т. І. Економіка та організація біржової діяльності : навч. посіб. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 274 с.
7. Павлов К. В., Павлова О. М. Цифровізація, як основний фактор розвитку бізнесу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2021. № 17(2). С. 38–43.
8. Захарків О. С. Біржове право: навч. посіб. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 194 с.

Інтернет-ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
3. Social economy in the EU. European comission. URL: https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy-eu_en
4. Фондова біржа «Перспектива». URL: <http://fbp.com.ua/>
5. Фондова біржа ПФТС. URL: <https://pfts.ua/>
6. SMIDA: Звітність емітентів URL: [http:// https://smida.gov.ua](http://https://smida.gov.ua)